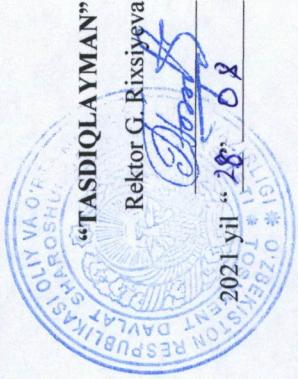

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

2021 yil "28.08."

XORJIY SHARQ MAMLAKATLARI ETNOLOGIYASI TARIXI

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200000	- San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	220000	- Gumanitar fanlar
Mutaxassislik:	70230501	- Etnografiya, etnologiya va antropologiya

John G. O'Neil

Fan/modul kodи	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditdar
SMET104	2021-2022	2	4
Fan/modul turi	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatları	4
Majburiy	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Xorijiy Sharq mamlakatlari etnologiyasi tarixi	60	60
2.	I. Fanning mazmuni	120	120

Fanni o'qitishdan maqsad – talabaldarda Xorijiy Sharq mamlakatlari etnologiyasi tarixi, uning fan tarzida shakllanishi va bosqichlari, asosiy tadqiqot mayzusi va muammollari hamda an'anaviy va zamonaviy tadqiqot uslublarini o'rgatish, hududga tegishli ma'lumotlarni tahlil qilish usullari bo'yicha bilim, ko'nikma va malakanai shakllantirishdir.

Fanning vazifasi – talabalgara Xorijiy Sharq mamlakatlari ma'naviyatini umuminsoniy axloq, urf-odat va an'analar, ideallar, egyptoyalar va maqsadlar tizimi sifatida o'rganish va tahlil etishni, xorijiy sharq mamlakatlari ethnoliyasingining nazariy metodik muammolariga qiziqish uyg'otish orqali bu hudud ethnoliyasi, etnomadaniyati, etnik tarixini chuqur o'rgatish, ethnoliyaning zamonaviy fanni o'rganish bo'yicha bilim, ko'nikma va malkaksi bilan bog'liq bilish faoliyatini tashkil qilish, magistrarni tafakkur, ijodiy qobiliyat va mustaqil o'zlashtirish haqida tasavvurini o'strish, ta'limga ko'nikma bilan malakasini takomillashtirishdan iborat.

II. Asosiy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1– ma'ruza. Xorijiy sharq mamlakatlari ethnoliyasi tarixi faniga kirish. Fanning predmeti va tadqiqot obekti.

Fanining predmeti, asosiy tushunchalari, maqsadi va vazifalari. Manbalari va adabiyotlari. Zamonaviy etnologik qarashlar, tadqiqot usullari tahlili. Xalqlar va ularning madaniyatiga doir manbalar va adabiyotlar bilan ishlash nazariyoti. Etnologik ma'lumotlarni to'plash, tasniflash va tahlil qilish bilan

	<p>tanishuv. Etnologiyadagi zamonaviy muaamolar va ularning yechimlari. Etnologiya tarixi fani va uning kelajakdagi istiqboli.</p>
2-ma'ruza. Sharq xalqlarining tarixiy-etnologik tavsifi.	<p>Sharq xalqlari va ularning tasnifi. Osyo qit'asi haqida umumiy ma'lumot. Osiyoni etnologik jihatdan beshta qismiga: G'arbiy (Old), Janubiy, Janubiy-Sharqiy, Sharqiy va Shimolly tarixy madaniy – guruhlariga bo'linishi. Shaqt xalqlari va ulani o'rganishga doir ilmiy qarashlar. "Orientalizm" – sharqshunoslikka doir ilmiy qarashlarda etnologiyaning o'mni va ahamiyatini.</p>
3-ma'ruza. G'arbiy Osyo xalqlari etnologiyasi tarixi.	<p>G'arbiy Osyo xalqlari etnologiyasi tarixi. G'arbiy Osyo haqida umumiy ma'lumot. G'arbiy Osyo xalqlarining enologik klassifikatsiyasi. Ularning an'anaviy xo'jaligi, turar-joylari, taomlari, mehnat qurollari, uy-ro'zg'or buyumlari, dirlari, xalq og'zaki ijodi va b. Hududni o'rganishga doir ilmiy qarashlar va zamona naviy tadqiqotlar tahili. Hudud to'g'risidagi ilmiy tadqiqotlar shakllanishi va rivojanishi, bugungi holati.</p>
4-ma'ruza. Janubiy Osyo xalqlari etnologiyasi tarixi.	<p>Janubiy Osyo xalqlari etnologiyasi tarixi. Janubiy Osyo haqida umumiy ma'lumot. Janubiy Osyo xalqlarining enologik klassifikatsiyasi. Ularning an'anaviy xo'jaligi, turar-joylari, taomlari, mehnat qurollari, uy-ro'zg'or buyumlari, dirlari, xalq og'zaki ijodi va b. Hududni o'rganishga doir ilmiy qarashlar va zamona naviy tadqiqotlar tahili. Hudud to'g'risidagi ilmiy tadqiqotlar shakllanishi va rivojanishi, bugungi holati.</p>
5-ma'ruza. Janubiy-Sharqiy Osyo xalqlari etnologiyasi tarixi.	<p>Janubiy-Sharqiy Osyo xalqlari etnologiyasi tarixi. Janubiy-Sharqiy Osyo haqida umumiy ma'lumot. Janubiy-Sharqiy Osyo xalqlarining enologik klassifikatsiyasi. Ularning an'anaviy xo'jaligi, turar-joylari, taomlari, mehnat qurollari, uy-ro'zg'or buyumlari, dirlari, xalq og'zaki ijodi va b. Hududni o'rganishga doir ilmiy qarashlar va zamona naviy tadqiqotlar tahili. Hudud to'g'risidagi ilmiy tadqiqotlar shakllanishi va rivojanishi, bugungi holati.</p>
6-ma'ruza. Sharqiy Osyo xalqlari etnologiyasi tarixi.	<p>Sharqiy Osyo xalqlari etnologiyasi tarixi. Sharqiy Osyo haqida umumiy ma'lumot. Sharqiy Osyo xalqlarining enologik klassifikatsiyasi. Ularning an'anaviy xo'jaligi, turar-joylari, taomlari, mehnat qurollari, uy-ro'zg'or buyumlari, dirlari, xalq og'zaki ijodi va b. Hududni o'rganishga doir ilmiy qarashlar va zamona naviy tadqiqotlar tahili. Hudud to'g'risidagi ilmiy</p>

8. Fan/modul uchun mas'ullar: M.M. Askarov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti "Markaziy Osyo xalqlari tarixi va etnologiyasi" kafedrasi o'qituvchisi, PhD
9. Taqrizchilar: A.X. Doniyorov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, "Markaziy Osyo xalqlari tarixi va etnologiyasi" kafedrasi professori, tarix fanlari doktori B.A. Odilov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, "Markaziy Osyo xalqlari tarixi va etnologiyasi" kafedrasi katta o'qituvchisi, PhD.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini bingalikda barpo etamiz. – T.: "O'zbekiston", 2016.
5. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlili, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: "O'zbekiston", 2017.
6. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlарини ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O'zbekiston", 2017.
7. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017.
8. Традиционная культура народов Передней и Средней Азии. Л., 1970.
9. Этническая история народов Азии. М., 1972.
10. Этнография питания народов стран зарубежной Азии. М., 1981.
11. Страны и народы. Зарубежная Азия. Общий обзор. Юго-Западная Азия. М., 1979.
12. Страны и народы. Зарубежная Азия. Восточная и Центральная Азия. М., 1982.
13. Страны и народы. Зарубежная Азия. Южная Азия. М., 1982
14. Страны и народы. Африка. Общий обзор. Северная Африка. М., 1982..

tadqiqotlar shakllanishi va rivojanishi, bugungi holati.

7-ma'ruza. Shimoliy Afrika xalqlari etnologiyasi tarixi.

Shimoliy Afrika xalqlari etnologiyasi tarixi. Shimoliy Afrika haqida umumiylar ma'lumot. Shimoliy Afrika xalqlarining enologik klassifikatsiyasi. Ularning an'anaviy xo'jaligi, turar-joylari, taomlari, mehnat qurollari, uy-ro'zg'or buyumlari, dinlari, xalq og'zaki ijodi va b. Hududni o'rganishga doir ilmiy qarashlar va zamonaqiy tadqiqotlar tahlili. Hudud to'g'risidagi ilmiy tadqiqotlar shakllanishi va rivojanishi, bugungi holati.

8-ma'ruza. Sharqiy Afrika xalqlari etnologiyasi tarixi.

Sharqiy Afrika xalqlari etnologiyasi tarixi. Sharqiy Afrika haqida umumiylar ma'lumot. Sharqiy Afrika xalqlarining enologik klassifikatsiyasi. Ularning an'anaviy xo'jaligi, turar-joylari, taomlari, mehnat qurollari, uy-ro'zg'or buyumlari, dinlari, xalq og'zaki ijodi va b. Hududni o'rganishga doir ilmiy qarashlar va zamonaqiy tadqiqotlar tahlili. Hudud to'g'risidagi ilmiy tadqiqotlar shakllanishi va rivojanishi, bugungi holati.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsya etiladi:

1. Xorijiy sharq mamlakatlari etnologiyasi tarixi fani predmeti, maqsadi va vazifalari. Manbalari va addabiyotlari.
2. Sharq xalqlarining umumiy tafsifi va tahlili.
3. G'arbiy Osyo davlatlari xalqari etnologiyasi. Uning shakllanishi va rivojiga oid qarashlar tarixi.
4. Janubiy Osyo davlatlaridagi etnik jarayonlar. Xalqlar ethnologiyasi tarixi.
5. Janubiy Osyo davlatlarigahи etno-siyosiy, diniy munosabatlar.
6. Janubi-Sharqiy Osyo davlatlaridagi etnik jarayonlar va ularni ahvoli.
7. Janubi-Sharqiy Osyo davlatlari xalqlari an'anaviy urf-odatlari.
8. Sharqiy Osyo davlatlari xalqlari etnologiyasi va antropologiyasi.
9. Sharqiy Osyo davlatlari xalqlari etnologiyasi va antropologiyasi.
10. Arab davlatlaridagi etnosiyosiy va entnodemografik vaziyat.
11. Shimoliy Afrika xalqlari etnologiyasi va antropologiyasi umumiy xarakteristikasi

12. Shimoliy va Sharqiy Afrikadagi migrations jarayonlar tahlili.

13. Sharqiy Afrika davlatlari xalqlari antropologik qiyofasi.

IV.Kurs ishi uchun quyidagi mavzular tavsya etiladi:

1. Sharq davlatlari o'rasisidagi etnosiyosiy munosabatlar.

	<p>2. Yaqin Sharq davlatlariidagi etnodemografik holat.</p> <p>3. Sharqiy Osyo davlatlariidagi etnik jarayonlar.</p> <p>4. Janubiy Osyo davlatlariidagi etnik jarayonlar va ularni ahvoli.</p> <p>5. Janubi-Sharqiy Osyo davlatlari xalqlari an'anaviy urf-odatlari.</p> <p>6. Hozirgi Hindiston etnosiyosiy madaniyatining xususiyatlari.</p> <p>7. Arab davlatlariidagi etnosiyosiy va etnodemografik vaziyat.</p> <p>8. Xitoy etnik ahvolining umumiy xarakteristikasi</p> <p>9. Turkiya va Eron etnologiyasi qiyosiy tahlili.</p> <p>10. Osyo davlatlari xalqlari antropologik qiyofasi.</p>
V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar	<p>Mustaqil ta'lim uchun quyidagi mavzular tavsija etiladi:</p> <ol style="list-style-type: none"> Yaqin Sharq mamlakatlaridagi etnodemografik vaziyat tahlili Hindistondagi etnik diasporalar Indoneziya, Singapur va Malaziya etnologiyasi qiyosiy tahlili Yaqin Sharq davlatlariidagi migration vaziyat Shimoli va Sharqiy Afrika abolisi antropologik qiyofasi tahlili Janubiy Osyo davlatlari dirlari qiyosiy tahlili Turkiya va Eron etnologiyasi Orientalizm – konsepsiysi imazmuni va mohiyati Arab xalqlari miliy taomlari tahlili Yaqin Sharqdagi siyosiy vaziyatning etnik holatga ta'siri
	<p>Mustaqil isjni bajarishda talaba ushbu fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanishi mumkin:</p> <ol style="list-style-type: none"> Tarqatma materialning ma'ruba qismini o'zlashtirish; Maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar)dan foydalangan holda ushbu mavzu bo'yicha ish olib borish; Yangi asbob-uskunalar, apparatlar, ilmiy jarayonlar va texnologiyalarni rivojlanitish; Talakaming ilmiy-tadqiqot ishlari bilan bog'liq mavzuni chucher o'rganish; Faol o'qitish usullaridan foydalangan holda o'quv mashhg'ulotlari (munozaralar, seminarlar, kollokviumlar va boshqalar); Masofaviy o'qitish
	<p>O'qituvchi tomonidan taklif etilgan mavzular bo'yicha qo'shimcha materiallarni mustaqil ravishda o'rganish uchun talabalar har xil mustaqil ishlarni taylorlaydilar, shu jumladan: prezentsiyalar, ma'ruzalar, insholar, insholarni taylorlash va taqdimotlarni tashkil qilish.</p>

3. VI. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetentsiyalari	<p>Magistr biliishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kurs yakunida talabalar hozirgi Sharq mamlakatlari etnologiyasi tarixi, uning taraqqiyoti, shuningdek, antropoligiysi, demografiyasi, lingvistikasi va etnik jarayonlar haqidagi muayyan tasavvur va biimga ega bo'lishi; - etnologik va antropologik kategoriylar va tushunchalardan, zamonaliv fan va texnologiya natijalaridan foydalana olishi, shuningdek etnologik tahlil va tasnifni mustaqil amaliyotda qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lishi; - milliy va xorijiy ma'lumot manbalaridan material to'plashi va mustaqil o'zlashtira olishi; - O'zbekiston va Sharq mamlakatlar o'rtaisdagi ijtimoiy-iqtisodiy, etnik, diniy munosabatlarning turli jihatlari bilan bog'liq voqeа va hodisalarini mustaqil ravishda tahlil qilish malakalariga ega bo'lishi kerak.
4. VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:	<ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • gunuhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalari; • jamoa bo'lib ishash va himoya qilish uchun loyihalar.
5. VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:	<p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqidagi mustaqil mushohada yuritish va joriy, oralid nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>
6. Asosiy adabiyotlar	<ol style="list-style-type: none"> Жабборов Исо. Жаҳон этнографияси асослари. Ташкент: "Янги аср аъзоли", 2005. Doniyorov A.X., Bo'riev O., Ashirov A.A. Markaziy Osyo xalqlari etnologiyasi, etnogenezi va etnik tarixi. O'quv qo'llama. Toshkent: TDSHI, 2013 Ashirov A.A. Etnobiya. O'quv qo'llama. Toshkent: Yangi Nashr, 2014.